

Oslo, den 12. september 2019

Oslo kommune
Bymiljøetaten
E-post: postmottak@bym.oslo.kommune.no.

Deres ref.: 19/18288

INVITASJON TIL TIDLIGE INNSPILL TIL BEHOVSPLANEN FOR IDRETT OG FRILUFTSLIV 2021-2030

Det vises til etatens brev av 13. juni 2019. Vi takker for muligheten til å komme med tidlige innspill ved rullering av planen.

Økonomiske rammer.

Det er vårt generelle inntrykk at bevilgningene til idretts- og friluftsmål er altfor små. Det er etterslep i utvikling og vedlikehold av turstier i byggesonen. Samtidig ser vi et «parkopprør» i flere bydeler, jf. debatten om Sukkerbiten, Bestumkilen/Skøyen, Ensjø, Husebyskogen, Nydalen m.fl. Dette er et varsel om at Oslo må satse enda sterkere på grønne og blågrønne friluftsområder.

Oslo kan få ti blågrønne miljøparker!

Oslo Elveforum arbeider for at byens vassdrag skal være friske og rene, åpne og tilgjengelige for befolkningen. I dette innspillet vil vi i hovedsak uttale oss om tilgjengeligheten.

Oslo har ti vassdrag i byggesonen. Akerselva Miljøpark, som mange mener er Oslos nest viktigste byrom, er et glitrende eksempel på hva som er mulig å få til – forutsatt at det satses målbevisst. I tillegg til at svært mange Oslo-folk bruker miljøparken hver eneste dag, er Akerselva også et av Oslos mest besøkte turistmål. Elva har gode turstier (med unntak for Oslo S-området), store grøntområder, rent vann (i alle fall nord for Øvre Foss) og mange badeplasser, fisk, fugl og dyreliv. Det som mangler, er gode retningskiltene, noe som vi kommer tilbake til. Men konklusjonen er at Akerselva Miljøpark har alt som kjennetegner et vellykket og populært blågrønt område i urbane strøk.

Oslo Elveforum mener at det er fullt mulig å utvikle sammenhengende og gode turstier og grøntområder også ved de ni andre vassdragene i byggesonen, forutsatt at det satses målbevisst. En del er allerede på plass, men mye gjenstår.

Faktisk har Oslo mulighet til å få ti miljøparker gjennom byggesonen – med vann, fisk, turstier, grøntområder og fantastiske friluftsmuligheter. I tillegg vil gjenåpning av lukkede elve- og bekkestrekninger ha enormt mye å si for Oslos mulighet til å håndtere våtere og villere vær. Etter vår mening har ikke Oslo råd til å la være å utvikle områdene langs elver og bekker i byggesonen.

Vi vil nedenfor foreslå utbedringer av turveiene. De konkrete forslagene er prioritert fra 1-3 for hvert enkelt vassdrag. De øvrige forslagene er alle gitt prioritet 4.

De konkrete forslagene er også lagt inn i vedlagte Excel-ark.

Oslo Vest

Turvei A1 langs Lysakerelva

Turveien er generelt preget av manglende vedlikehold. Tre turveistrekninger trenger oppgradering:

1. Strekningen Røa idrettsplass til Melumøra bru er sterkt utvasket flere steder. Sikkerhetsgjerdet må oppgraderes.
2. Strekningen Roligheten-Lysejordet er en bratt bakke der turveien er kraftig utvasket pga. tidligere dårlig drenering. Her må turveien oppgraderes.
3. På strekningen Kvernfare-Lysejordet er det behov for skilting og omlegging av turvei for å dirigere turgåere til den gamle kjerreveien, alternativt oppgradering av stien som går ned et brattheng.

4. Manglende kobling langs A1:

Det mangler kobling i turvei A1 fra 1) Elvefaret 19 til Elvefaret 1, og 2) fra Harald Løvenskiolds vei 16 til Harald Løvenskiolds vei 46. Dette er store prosjekter med (1) store konstruksjonskostnader eller (2) store ervervskostnader fra 11 eiendommer. Nr. 2 er mest presserende.

4. Forslag om forlengelse av turvei A1:

Fra Hammerbru (Ankerveien) nordover var det fram til 2004 mulig å gå nordover til Osdammen og krysse selve demningen. Demningen er nå inngjerdet av sikkerhetsmessige grunner. Det er høyst ønsket at stien gjenåpnes med bruer over to bekker og sikring av demningskrone for fotturister.

Turvei langs Mærradalsbekken

1. Det er behov for å regulere turveien langs bekken fra Røahagan og opp til Ankerveien fra gravlund til friområde. Dette arbeidet må i gang.

2. Bekkefarene nedenfor Ullernchausseen er regulert friområde, og opparbeidelse av tursti bør settes i gang. Der må det også skiltes godt.

Turvei A5 langs Hoffselva

Generelt

Turvei A5 er meget viktig for utviklingen i området fra Skøyen/Hoff til Smestad. Her er det planlagt stor befolkningsøkning som trenger grøntområder og turveier. Nettopp sammenhengen fra fjord til fjell er viktig - i tillegg til at A5 inneholder mange fine naturområder. For at større deler av befolkningen skal få tilgang til Hoffselva er det nødvendig med noe mer tilrettelegging med benker og bedring av turveiene/stiene.

Turvei A5 langs Hoffselva / Holmenbekken må vises tydelig i turveysystemet og på kartene, og gis en samlet analyse, prosjektering, prioritering og bevilgning.

1. Smedstaddammen og sørover

Strekningen mellom Bjørnebodammen (Nedre Smedstaddammen) og Smedstaddammen er en skjult perle i A5. Området er regulert til friområde, men privat eiet. Her bør Oslo kommune skaffe seg rett til å anlegge en turvei med start ved Hoffsseien, senere gjerne med en bru øverst over Holmenbekken parallelt med Hoffsseien.

Samtidig må Bjørnebodammen, som er i ferd med å gro helt igjen, mudres. Det må etableres en turvei mellom Bjørnebodammen og Smedstaddammen.

2. Holmendammen

Området rundt Holmendammen er et mye brukt og vel opparbeidet rekreasjonsområde. Selve Holmendammen er i ferd med å gro igjen. Dammen må tømmes helt og mudres opp.

3. Sør for Dagaliveien

For å forbinde turstien langs østre side av Styggedalsbekken med turstien mellom husene høyt oppe på vestre side av Styggedalsbekken, må det lages en hengebru over kløften, (eventuelt en sti i dalbunnen, en bro over bekken og en bratt bakke opp skrenten). Området vil gi verdifulle naturinntrykk av en trang dal og et spektakulært stiprojekt. Hengebrua krever noe prosjektering, men lar seg fint realisere. Se vedlegg 8.

4. Bestumkilen

Hoffselvens utløp i Bestumkilen bør inngå i en større folkepark på Skøyen. Se vedlegg 7.

Turvei B1 langs Frognerelva

1. Forbedret tursti langs Vinderenfossen

Vinderenfossen er kanskje den største attraksjonen langs Frognerelva og bør oppleves av flere. Det finnes tursti langs fossen, men denne egner seg dårlig for eldre og for personer som sliter med ustøhet. Et bedre og sikrere rekkverk, eventuelt supplert med innlagte trappetrinn, vil bedre tilgjengeligheten. Med beskjedne midler kan det her oppnås svært mye sett i forhold til turopplevelse og målet om å etablere en sammenhengende tursti langs Frognerelva.

2. Benker langs elva i Frøenområdet. Dette gjelder en strekning på ca 200 meter, fra der Gaustadbekken møter Sognsvannsbekker og ned til Slemdalsveien. Her bør det kunne ryddes plass til en eller to benker, på samme måte som i Frognerbekkdalen, nedenfor Frognerparken.

3. Sammenhengende turvei

Det må etableres en sammenhengende turvei fra Frognerkilen til Sognsvann. Det er en forutsetning at turveien i størst mulig grad følger Frognerelva/Sognsvannsbekken. På den måten kan B1 bli en viktig del av rekreasjonstilbudet i Oslo Vest.

Oslo sentrum og nord

Turvei B10 langs Akerselva

1. Langs Akerselva er det størst behov for en sammenhengende trasé fra Vaterland til sjøen. Vi anbefaler at turveien legges i kulvert under jernbanesporene på Oslo S langs vestsiden av Akerselvas tvillingkulvert (og med trapp og heis opp til alle plattformene på Oslo S). Jf. Rambøll-rapporten «Gjenåpning av Akerselva og gangforbindelse under sporområdet» fra desember 2012.

2. Det bør snarest etableres turvei gjennom hageanlegget ved Treschows gate 2–8, opp til Treschows bru og under denne. Dette gjør det mulig å oppleve Bjølsenjuvet på nært hold, og blir en alternativ rute til dagens B10-rute i partiet ved Bjølsenfossen («Lille Niagara»). Når hageanlegget istandsettes, bør det også opparbeides enkle gangstier lenger nede i selve juvet. Gangbrua over elva på toppen av Bjølsenfossen bør istandsettes og åpnes for allmennheten.

3. På Akerselvas østside bør det etableres gangveier fra Lilleborg-området nede ved elva både opp til østsiden av Jerusalem bru og opp til Gamle Sandakervei ved Laboremusbygget (Sandakerveien 56). Dette vil samlet radikalt bedre tilgjengeligheten til dette flotte partiet langs Akerselva.

4. Det bør etableres en gangvei langs Akerselvas vestside fra Hausmanns bru til Vaterlands bru.

4. Turvei D1 langs Torshovbekken

På strekningen fra Malmøgata til Sofienberggata i Bydel Grünerløkka hvor turvei D1 i dag går på asfalt via Schleppegrells gate og sterkt trafikkerte Toftes gate, bør turveien legges om slik at den blir langt mer attraktiv. Københavngata bør avvikles som bilvei og omgjøres til et parkdrag med en gjenåpnet Torshovbekk med turveifølge. Turvei D1 vil da kunne få en flott trasé i et blågrønt drag helt ned til sørsiden av Sofienbergparken.

Oslo Øst

Turveiene langs Hovinbekken

Generelt

Hovinbekken har for inntil få år siden vært den mest lukkede av de ti prioriterte vassdragene i Oslo. Dette har de senere år blitt svært mye bedre med åpningen av bekkeløpet gjennom

Bjerkedalen, langs t-banen ved Hasle med Teglverksdammen, gjennom Ensjøbyen og Ensjø Torg, Jordal Amfi og Klosterenga.

Det er fortsatt langt fram til at byens befolkning kan følge Hovinbekken fra Fjorden til Marka langs en sammenhengende turvei. En sammenhengende trasé berører deler av turveiene D2, D3, D6 og D1.

1. Over Økern

Det er i dag nesten umulig for vanlige turgåere å ta seg fram fra Teglverksdammen, over Økernområdet, gjennom villaområdet på Nedre Risløkka og opp til Bjerkedalen park. Ikke minst får vi henvendelser om at Økernområdet er utilgjengelig for turgåere. Økernområdet ligger midt i byutviklingsområdet «Hovinbyen», men det vil kanskje ta tiår før dette er utbygd. Oslo Elveforum mener derfor at det nettopp her vil ha stor effekt å etablere en midlertidig trasé med kart og skilting for å komme inn på bekkeløpet igjen ovenfor Økern T. Derfra opp til Bjerkedalen park må man følge villaveier, men her burde det også være mulig å få til en godt merket rute med visuell kontakt med bekkeløpet.

2. På lengre sikt

Fra Rødbergveien og Årvolldammen er Hovinbekken foreløpig lukket oppover mot Grefsen- og Lillomarka og de tre kildevannene Trollvann, Kapteinsputten og Isdammen. Her må turgåere følge veier og stier. Et kart med veivalg ved Årvolldammen vil kunne gjøre det lettere å finne «kildevannene».

3. Fra Klosterenga ned til fjorden er heller ikke gjenåpning av Hovinbekken endelig fastlagt. Oslo Elveforum har i mange sammenhenger uttalt at vi ønsker å gjenskape det historiske løpet til Hovinbekken ut i det relativt nyetablerte Middelalderspeilet. Mellom Klosterelva og Alna lå Middelalderbyen. Ved å få begge disse elvene ut i Middelalderspeilet vil det være mulig å visualisere byens vugge på en unik måte. Hovinbekken bør gjenåpnes fra Klosterenga via Munkegata til Schweigaards gate 35 hvor strandlinjen lå i middelalderen.

Turvei D10 langs Alna

Generelt.

Utbedring av turveiene langs Alnaelva bør få høy prioritet. Dette bør gjøres i sammenheng med sikring av vannkvalitet og utbedring av grøntområder. Alnaelva har et stort potensial som ikke er tatt i bruk.

1. Langs turvei D10 vil vi framheve spesielt én strekning som bør prioriteres: Strekningen mellom Terminalveien og vei 3445. Da man vedtok at Alna ikke skulle åpnes i terminalområdet var det meningen at det skulle lages turvei under kraftlinja ned til Terminalveien. I dag må turgjengere gå en betydelig lengre omvei blant containere og tungtransport. Mange av hullene i turveisystemet vil være komplisert å få gjort noe med pga. kryssende infrastruktur (f.eks. kryssing av E6). Men i dette området er det så vidt vi kan se ingen hindringer av betydning. Det aller meste av veien går gjennom åpent grøntområde.

Turvei D13 langs Ellingsrudelva

1. Det bør etableres tursti langs hele elva. Vår prioritet er en tursti på strekningen fra Karihaugveien / Solheimsveien sørover og motstrøms elva til de mektige ruinene av mølle- og sagbruk.
2. Det bør etableres en elvepark langs Ellingsrudelva med tilknytning til turvei E13, og med tursti anlagt langs elva på Lørenskogsiden mot Nuggerud, men også med en eller to klopper over fra Oslosiden ved den mye brukte utfartsparkeringsplassen ved Mariholtveien. Det vil kunne bety mye for befolkningskonsentrasjonen på Ellingsrudåsen og -flaten.
3. Turvei D13 trenger bedret vedlikehold på Lørenskogsida.

Oslo sør

Turvei E9 langs Ljanselva

Turvei E9 følger stort sett Ljanselva fra Fiskevollen til Skraprudtjernet. Det meste av turveien er grei, men vi har noen forslag til tiltak i kommende toårsperiode:

1. Parsellen fra Kantarellen til Stenbråtveien ble innviet i 2008. Parsellen videre til Frostveien er regulert, men ikke påbegynt (se planinnsyn). Denne kan synes truet av utbyggingen langs Stenbråtveien. Det er viktig at turveien legges høyest mulig opp i østskråningen mellom Ljanselva og Stenbråtveien. Denne strekningen av elva går gjennom det som lokalt kalles «urskogen» - en spennende parsell som må få ligge så upåvirket som mulig. Det er tilrettelagt en enkel sti på begge sider ned til elva. Muligheten for å oppleve «urskog» må ikke ødelegges av tursti eller store inngrep. Turstien må derfor legges i randsonen. Se vedlegg 3.
2. Mellom Kruttverksfossen og Hauketo legges turveien i den gamle traseen nord for elva. Her skal det ha vært en undergang under jernbanen opp til Ljabruveien. Se vedlegg 2.

3. Ny turvei/tursti langs Prinsdalsbekken

Fra E9 nord for Hauketo stasjon ønskes etablert en ny sti langs Prinsdalsbekken vest for Hauketo stasjon. Se vedlagt kart 5.

Fra Ljabrudiagonalen rett syd for Hauketo stasjon ønsker vi en turvei/tursti langs Prinsdalsbekken sydover til gangbrua ved Lerdalsgrenda og møte med turvei E21. Total lengde ca. 750 m. Se vedlagt kart 6. Turveien vil være nær hvor mange mennesker bor, og vil bidra til naturopplevelse i nærmiljø og mulighet til å komme til trafikkknutepunktet Hauketo til fots eller med sykkel.

4. Ved Store Ljan bør turveien legges mellom Store Ljan Barnehage og dammen, slik den allerede er tegnet inn på planinnsyn. Se vedlegg 1.

4. Turvei E11 er regulert i Fjellklangveien på vestsida av trikkelinja fram til Ljabru. Vi ønsker at denne parsellen gjøres gange- og sykkelbar snarest mulig.

4. E11 fortsetter mot Ljabrubakken og Kantarellen. Den er tegnet til å gå nord og øst for Munkerudsaga og over til Ljanselva på rørbrua. Her er det i dag kun en tursti, og området bør bevares slik. Vi ønsker at E11 naturlig følger Ljabrubakken helt ned til turvei E9. Se vedlegg 4.

Østensjøvannet

Østensjøvannets Venner har sendt inn egen uttalelse. Oslo Elveforum støtter denne.

Skilting

Det er behov for en samlet plan for skilting langs de ti elvene og bekkene i byggesonen. Oslo Elveforum har i samarbeid med BYM satt opp 18 store informasjonsskilter. Det som mangler, er retningsskilter langs alle vassdrag, som angir turstier og lengder fra A til B, og deretter til C. Dernest er det et stort behov for skilter som angir mulige turstier videre inn i marka.

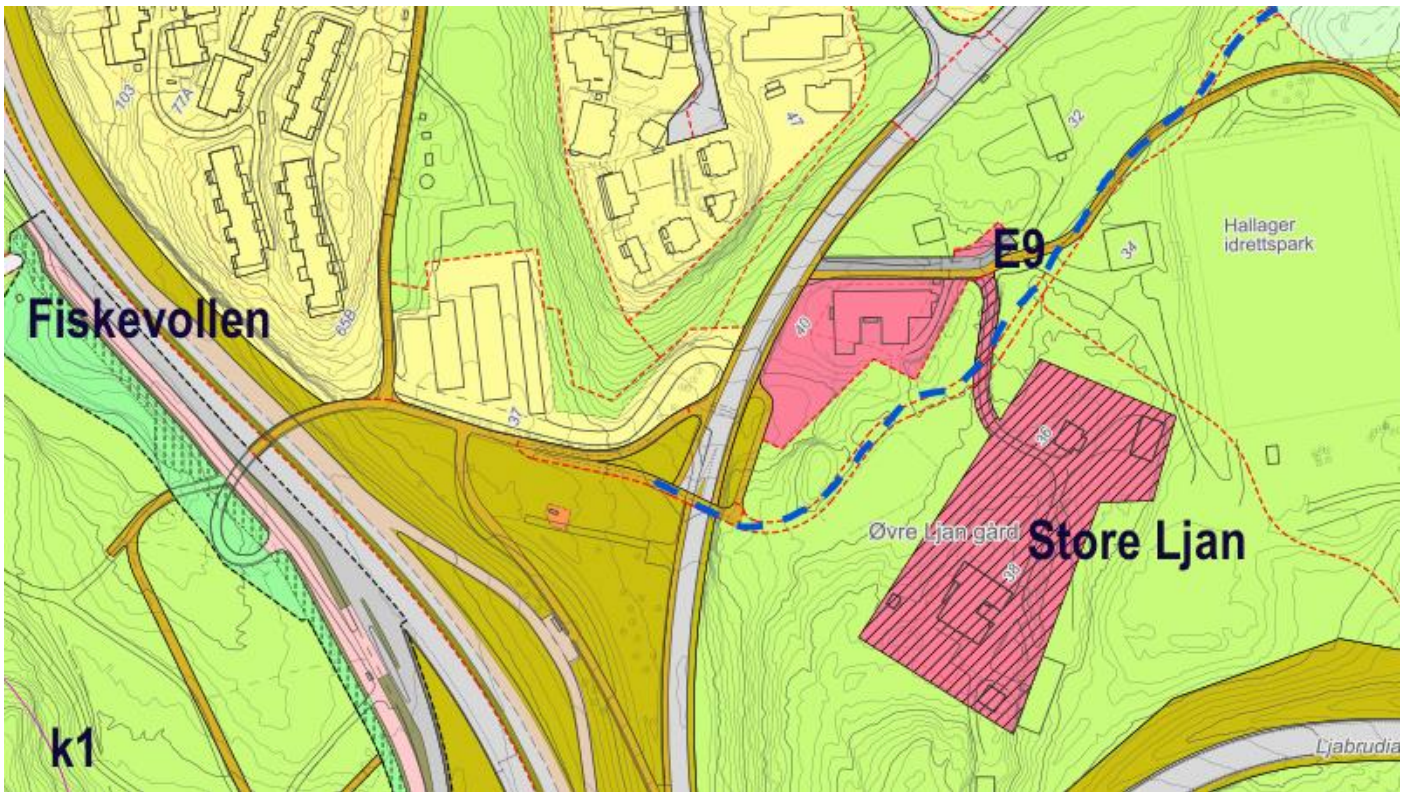
Ved noen av vassdragene er det også behov for skilter som forteller om kulturminner. Oslo Elveforum samarbeider gjerne med Bymiljøetaten om dette.

Med vennlig hilsen
For Oslo Elveforum

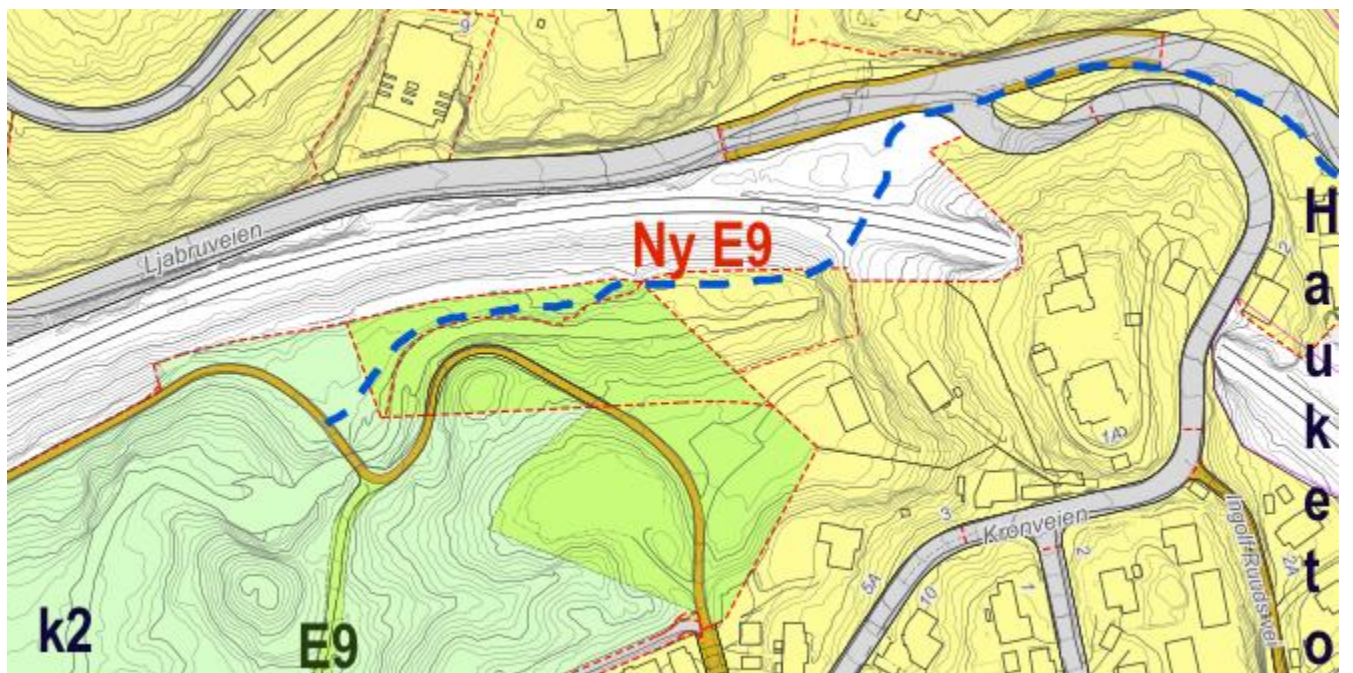
Per Østvold/s

8 vedlegg

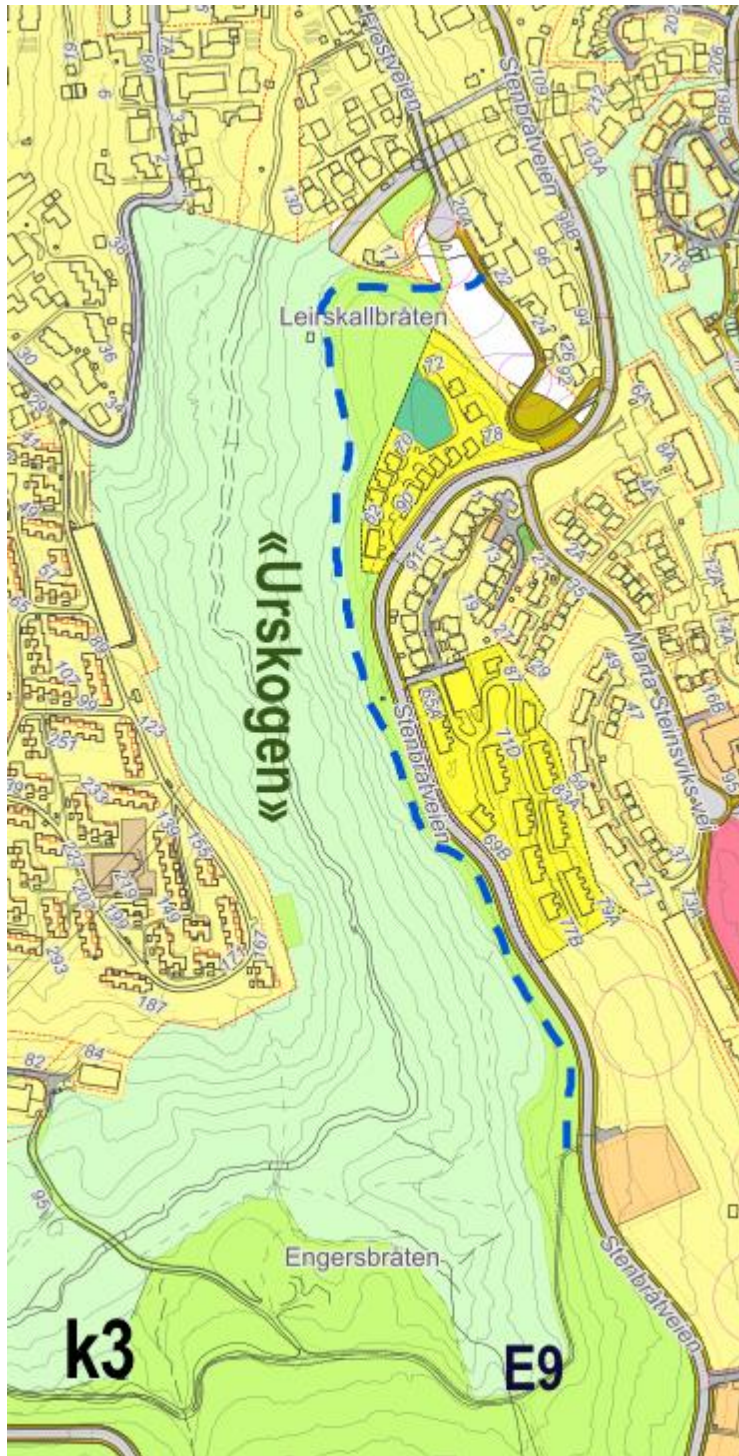
Vedlegg 1:

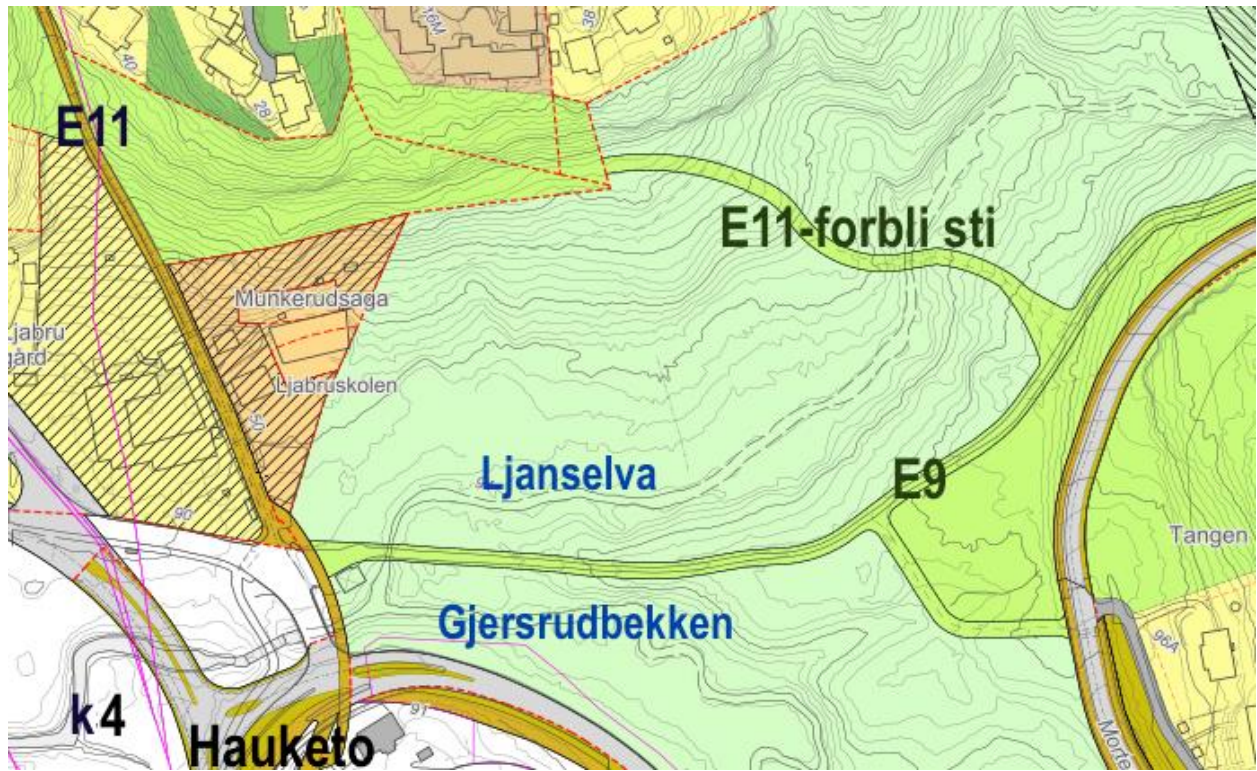
Vedlegg 2:

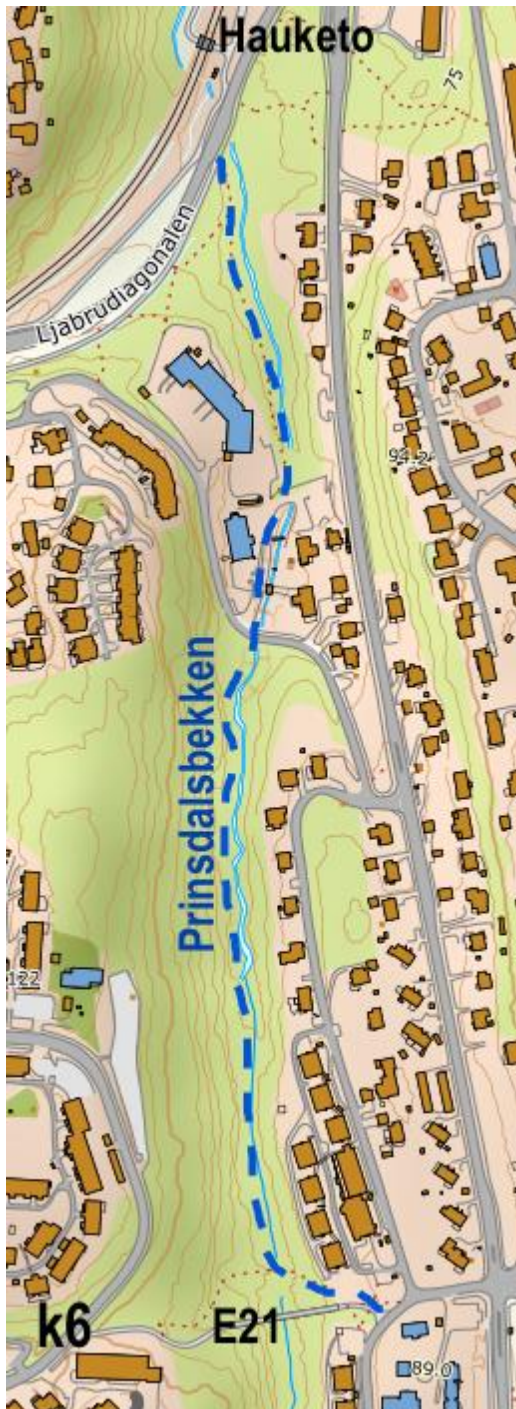
Vedlegg 3:

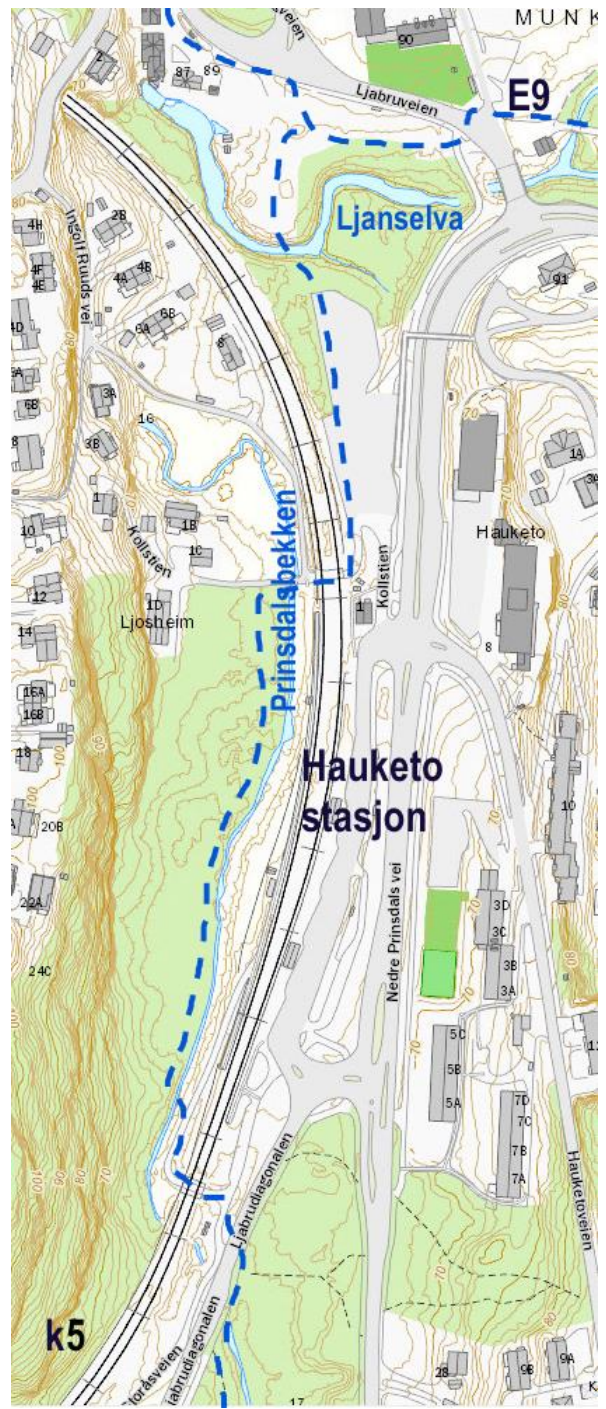
Vedlegg 4:

Vedlegg 5:

Vedlegg 6:

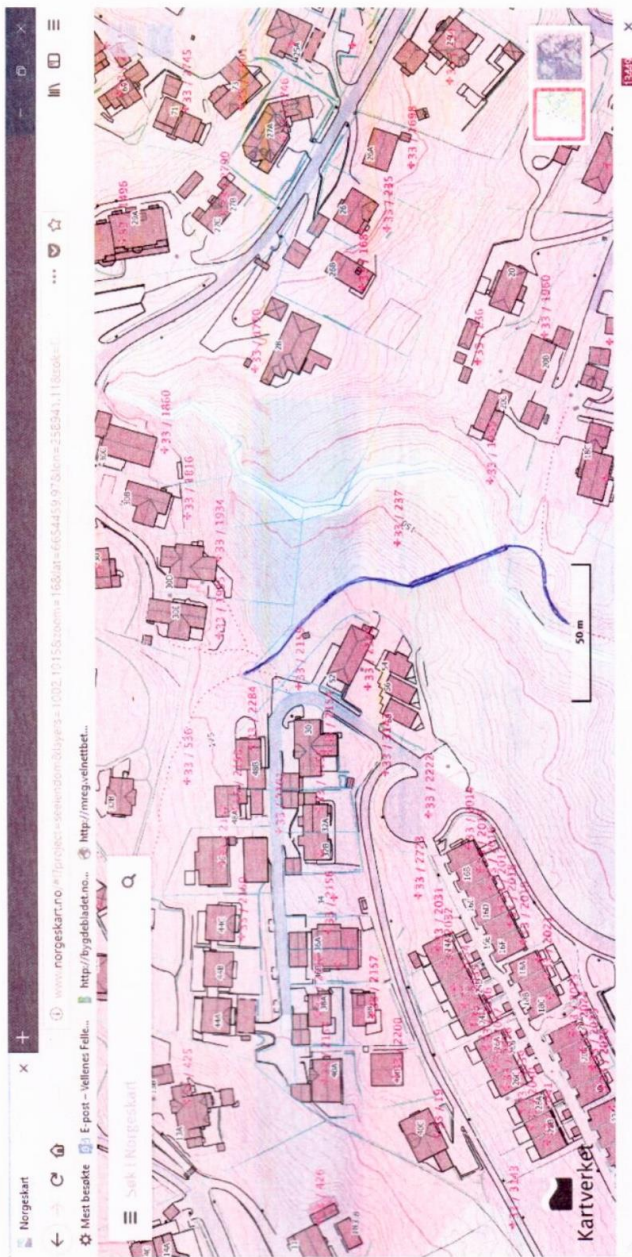
Vedlegg 7:

Vedlegg 8:

Vedlegg til brev fra Hoffselvets venner om Behovsplan for friluftsområder.

Sti sør for Dagaliveien:

Brua forbinder sti fra Holmendammen langs Styggedalsbekken til sti som kommer fra Midtstuen ned mellom husene til øverst i Løkkaskogen.